

Raport privind execuția bugetară preliminară pe anul 2011

I. Politica fiscală

Legea responsabilității fiscale aprobată în anul 2010 a instituit utilizarea Strategiei fiscal-bugetare ca instrument de creștere a disciplinei și sustenabilității fiscale pe termen mediu și lung.

Ca urmare, în anul 2011 guvernul a aprobat Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2011-2013, stabilind ca obiective consolidarea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și lung prin ajustarea sustenabilă a cheltuielilor publice precum și creșterea veniturilor bugetare.

Trebuie însă menționat că strategia fiscală pe perioada 2011-2013 s-a elaborat într-un context economic dificil de prognozat și într-o perioadă în care măsurile de restructurare a unor subsectoare, cum sunt cele de sănătate și întreprinderile de stat avute în vedere împreună cu reprezentanții FMI și ai Comisiei Europene, au fost finalizate după aprobarea Strategiei fiscal-bugetare.

Bugetul pe anul 2011 a avut ca punct de plecare previziunile macroeconomice de la sfârșitul anului 2010, convergente cu proiecțiile organismelor internaționale, conform cărora se anticipa o creștere, în termeni reali, a PIB de 1,5%, urmărind o politică prudentă, stabilind o reducere a deficitului de la 6,4% din PIB în 2010 la 4,4% din PIB în anul 2011.

Evoluțiile economice au depășit estimările inițiale, PIB înregistrând o creștere de 1,7% în trimestrul I, de 1,9% în trimestrul al II-lea, de 4,4% în trimestrul al III-lea și de 1,9% în trimestru al IV-lea, ceea ce a condus la o creștere anuală de 2,5%.

Ținându-se cont de evoluția economică precum și de măsurile de restructurare stabilite prin scrisorile de intenție, în partea a doua a anului 2011 au fost adoptate măsuri care au avut ca efect ajustări importante ale politicii fiscal-bugetare.

Aceste măsuri au fost reflectate din punct de vedere financiar în Ordonanțele Guvernului nr. 10, 11, 96 și 97 privind rectificarea bugetului de stat și a bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2011.

Conform Scrisorii de Intenție aprobată de FMI în martie 2012, criteriile de performanță stabilite prin Memorandumul privind Politicile Economice și Financiare, încheiat cu FMI, Banca Mondială și Comisia Europeană, au fost îndeplinite, astfel, deficitul cash realizat de 4,1% din PIB a fost în limita țintei de 4,4% din PIB.

De asemenea, creșterea veniturilor fiscale cu 2,8% față de nivelul anticipat initial, precum și economiile înregistrate la anumiți ordonatori de credite, au permis suplimentarea bugetului fondului național de sănătate pentru eliminarea arieratelor precum și alocarea de resurse către întreprinderile de stat pentru plata datoriilor. Resurse suplimentare au fost realocate pentru cheltuieli de capital și finanțare a proiectelor cu fonduri UE.

II. Execuția bugetară

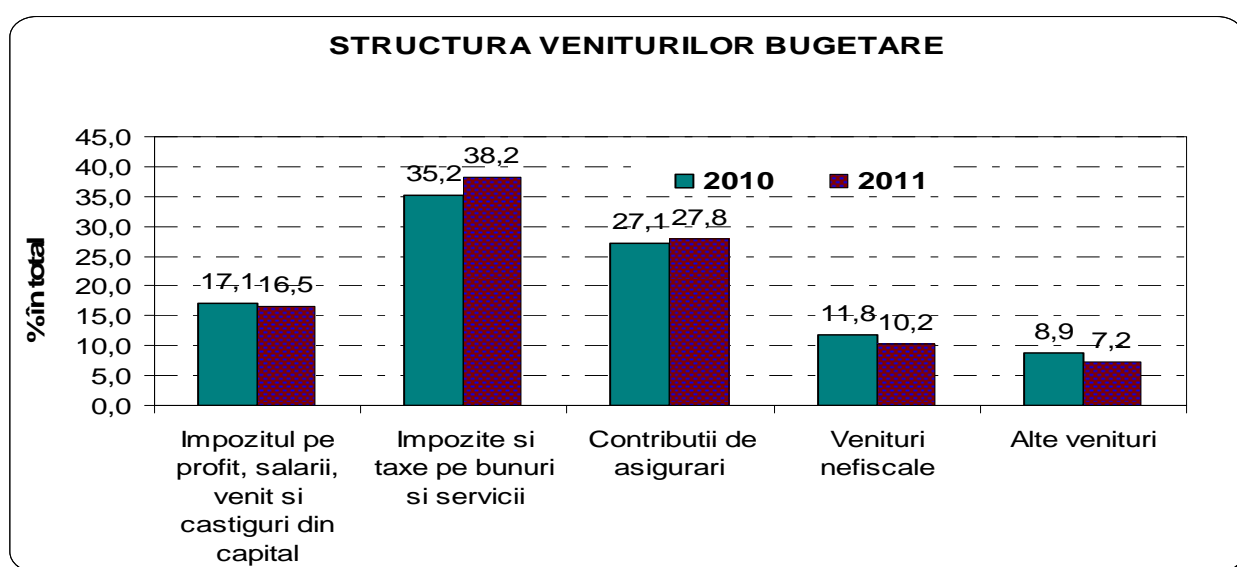
Conform datelor preliminare, execuția bugetului general consolidat, în perioada 1 ianuarie - 31 decembrie, s-a încheiat cu un deficit de 23,90 miliarde lei, respectiv 4,1% din PIB, față de un deficit anual prevăzut de 23,95 miliarde lei.

Veniturile bugetului general consolidat în anul 2011 au totalizat 181,9 miliarde lei, ceea ce reprezintă 31,4% pondere în PIB și un grad de realizare față de estimările inițiale de 101,5%. Față de ultimul program însă, care a fost majorat față de estimările inițiale, gradul de realizare este de 99,6%.

Conform datelor prezentate în anexă, principalele venituri bugetare care au înregistrat o evoluție pozitivă față de estimări au fost: **impozitul pe venit**, (grad de realizare 101,8%); **taxa pe valoarea adăugată**, (100,5%); **impozitul pe comerțul exterior**, (105,0%); **contribuții de asigurări**, (102,0%) și **veniturile nefiscale**, (103,6%).

Discrepanțe importante față de nivelul prognozat s-au înregistrat în cazul **impozitului pe profit, (98,8%); accizelor, (97,1%) și sumelor primite de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate, (78,3%).**

Încasările bugetare au fost influențate atât de evoluțiile economice cât și de deciziile de politică fiscală adoptate în a doua parte a anului 2010, respectiv, creșterea cotei standard de TVA de la 19% la 24%, modificarea cuantumului accizelor, lărgirea bazei de impozitare la impozitul pe venit și la contribuțiile de asigurări sociale de stat.

Din punct de vedere al ponderii principalelor categorii de impozite în total venituri încasate s-au înregistrat creșteri în cazul **impozitelor și taxelor pe bunuri și servicii** cu 3 pp, ca urmare a creșterii ponderii veniturilor din TVA cu 3 pp și a veniturilor din **accize** cu 0,2 pp.

De asemenea, în cazul **contribuțiilor de asigurări** creșterea a fost cu 0,7 pp în total venituri încasate. În paralel s-au înregistrat și diminuări în cazul **impozitelor pe profit, salarii, venit și câștiguri din capital** cu 0,6 pp.

Comparativ cu anul anterior **veniturile bugetului general consolidat** au avut o evoluție pozitivă, creșterea nominală înregistrată fiind de 7,9%, dar ca procent în PIB, acestea s-au diminuat cu 0,9 pp de la 32,3% în 2010 la 31,4% în 2011.

Creșterea nominală a veniturilor față de anul 2010 a fost determinată în principal de încasările din impozitul pe profit (+1,9%), impozitul pe salarii și venit (+6,2%), TVA (+ 22,1%), accize (+10,4%), contribuții de asigurări (+10,8%).

Evoluții sub nivelul încasărilor anului 2010 s-au înregistrat în principal în cazul veniturilor nefiscale (-6,3%).

Încasările din **impozitul pe venit** au crescut ca urmare a majorării numărului de salariați și a câștigului salarial mediu brut dar și a efectului de bază, ca urmare a impozitării începând cu 1 iulie 2010 a veniturilor din dobânzi precum și a unificării începând cu 1 iulie 2010 a cotei de impunere a veniturilor obținute din transferul titlurilor de valoare, altele decât părțile sociale și valorile mobiliare în cazul societăților închise, la 16%, indiferent de perioada de deținere a titlurilor.

Încasările din **taxa pe valoarea adăugată** au fost influențate de creșterea cotei de TVA de la 19% la 24% începând cu semestrul al II-lea 2010, precum și a sumelor încasate din operațiunile de stingere a datoriilor restante ale unor companii de stat. În structură, încasările din operațiuni interne au crescut cu 23,9%, cele din importurile de bunuri cu 20,9%, în timp ce restituirile din TVA s-au majorat cu 28,9%, iar ca raport în total TVA s-au majorat cu 1 pp față de anul anterior.

Încasările din **accize** au înregistrat o creștere cu 10,4% datorată majorării nivelului accizelor la următoarele produse: motorină (3,2%), benzină fără plumb (3,3%), produse intermediare (54,6%) și țigarete (3,5%).

Încasările din **contribuțiile de asigurări** au crescut cu 10,8%, ca urmare a influenței rezultate din creșterea numărului de salariați și a câștigului salarial mediu brut (creștere cu 6,5%) în anul 2011, introducerii de la 1 ianuarie 2011 a categoriilor speciale de salariați (aparare, ordine publică etc) pentru plata contribuțiilor sociale de stat, precum și a pensionarilor cu venituri peste 740 lei la plata contribuției de

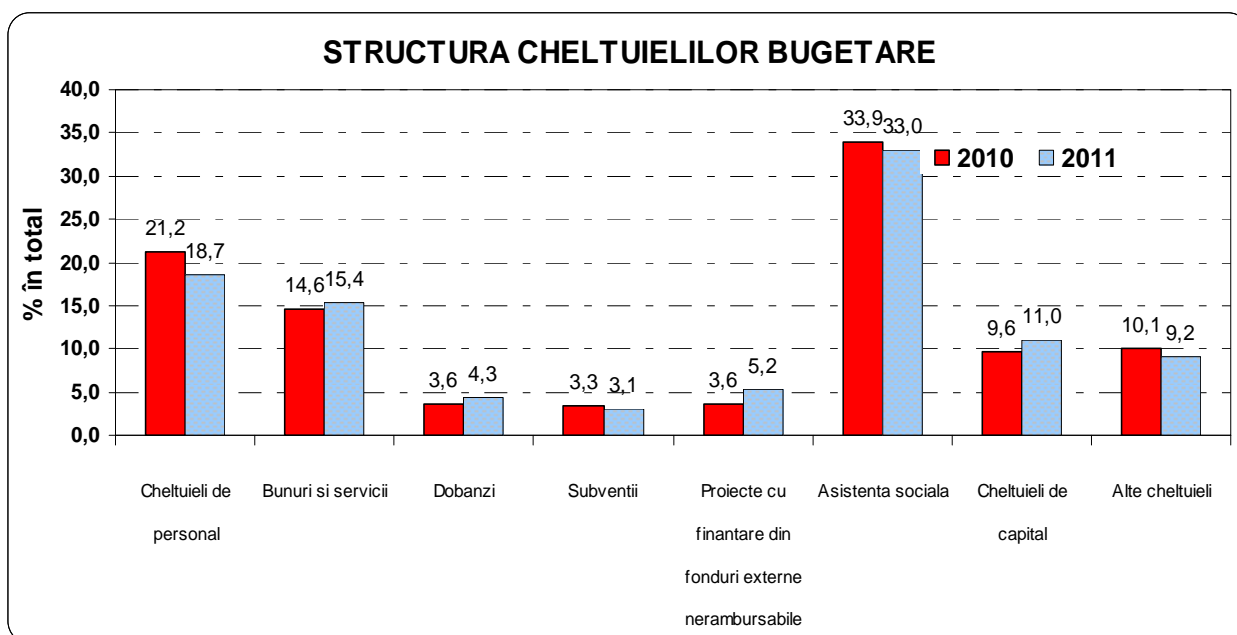
asigurări de sănătate, precum și a sumelor încasate din operațiunile de stingere a datoriilor restante ale unor companii de stat.

Sume primite de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate au fost în sumă de 6,1 miliarde lei, în creștere cu 12,4% față de încasările anului precedent și cu 0,1 pp ca procent în PIB.

Cheltuielile bugetului general consolidat au totalizat **205,8 miliarde lei**, ceea ce reprezintă 35,6% pondere în PIB și un grad de realizare față de nivelul prevăzut de 99,6%.

Depășirile față de nivelul estimat la unele categorii de cheltuieli: **bunuri și servicii (+4,2%)**, **cheltuieli de capital (+2,1%)** și **transferuri (+0,4%)** s-au înregistrat la nivelul administrațiilor locale unde previziunile pot fi modificate ca urmare a unor decizii ale administrațiilor locale.

Diminuări față de nivelul prognozat al cheltuielilor s-au înregistrat la **cheltuielile de personal (-4,6%)**, **cheltuielile cu dobânzile (-1,1%)**, **cheltuielile cu subvențiile (-0,9%)** și **cheltuielile aferente programelor cu finanțare rambursabilă (-10,4%)**.

Din punct de vedere al ponderii în total cheltuieli se observă o creștere a cheltuielilor cu bunuri și servicii cu 0,8 pp, cu dobânzi cu 0,7 pp, cu proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile cu 1,6 pp și a cheltuielilor de capital cu 1,4 pp. Diminuări ale ponderii s-au înregistrat în cazul cheltuielilor de personal cu 2,5 pp, a subvențiilor cu 0,2 pp și a asistenței sociale cu 0,9 pp.

Comparativ cu anul anterior **cheltuielile bugetului general consolidat** au înregistrat o creștere nominală de 1,7% dar ca procent în PIB acestea s-au diminuat cu 3,1 pp, de la 38,7% în 2010 la 35,6% în 2011.

Cheltuielile de personal ale bugetului general consolidat s-au diminuat cu 10,3% față de anul precedent și cu 5,3% comparativ cu cele prevăzute în legea bugetară anuală, ca urmare a măsurilor de reducere a drepturilor salariale în sectorul bugetar, deși în anul 2011 a fost realizată recuperarea parțială a acestora, a neacordării unor sporuri personalului bugetar, a măsurilor de restructurare a aparatului administrativ la nivel central și teritorial și de disponibilizare a personalului excedentar.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au înregistrat o creștere de 7,4% față de anul precedent, cu 4,2% față de prevederi, în principal ca urmare a plății arieratelor în sănătate și a preluării la nivelul administrațiilor publice locale a finanțării activității Camerelor Agricole, începând cu luna martie 2010 și a finanțării unităților sanitare descentralizate, prin preluarea acestora, începând cu luna iulie 2010.

Cheltuielile cu dobânzile au înregistrat o creștere cu 22,1% față de anul precedent ca rezultat al majorării deficitelor bugetare acumulate din anii precedenți și angajării împrumuturilor pentru acoperirea acestora, înregistrându-se astfel un efort suplimentar în ceea ce privește plata ratelor de capital și a dobânzilor.

Cheltuielile cu proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile s-au majorat cu 47,5% față nivelul înregistrat în anul anterior și au reprezentat 1,9% din PIB în creștere cu 0,5 pp față de anul anterior.

Cheltuielile cu asistența socială s-au diminuat cu 0,9% comparativ cu anul 2010 ca urmare a modificărilor legislative adoptate în domeniul asistenței sociale.

Cheltuielile pentru investiții care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost de 36,3 miliarde lei, față de 33,7 miliarde lei înregistrate pe anul precedent.